

--	--	--	--	--

Time : 1½ Hours

SOCIAL SCIENCE-II (M)

Subject Code

S	1	0	1	2	B
---	---	---	---	---	---

Total No. of Questions : 32

(Printed Pages : 4)

Maximum Marks : 40

- सूचना :-**
- (i) प्रश्न पत्रिकेत एकूण 32 प्रश्न आहेत. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - (ii) प्रश्नांच्या समोर गुण दर्शविले आहेत.
 - (iii) प्रश्न क्रमांक 30, 31, 32 हे नकाशावर आधारित प्रश्न आहेत.
 - (iv) प्रश्न पत्रिकेच्या एकूणच प्रश्नांना पर्याय दिलेले नाहित प्रश्न 28 आणि 29 यांना पर्याय दिलेले आहेत.
 - (v) या व्यतिरिक्त सूचना खाली आवश्यकतेनुसार दिलेल्या आहेत.

खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधान पूर्ण लिहा :

4

1. स्फटिकासारख्या, ग्रेनाईट, नीस खडकांपासून तयार होणारी मृदा—

- * गाळाची मृदा
- * तांबडी व पिवळी मृदा
- * लॅटराईट मृदा
- * काळी मृदा

2. सतलज नदीवर उभारण्यात आलेला नदी प्रकल्प :

- * नागार्जूनसागर
- * हिराकुड
- * भाक्रा नानगल
- * दामोदर खोरे

3. लिग्नार्ईटचे जास्त साठे असलेले राज्य :

- * तामिळनाडू
- * कर्नाटक
- * केरळ
- * आंध्र प्रदेश

4. राज्य महामार्गाची देखभालीचे काम पाहणारा विभाग :

- * ग्राम पंचायत
- * जिल्हा परिषद
- * सार्वजनिक बांधकाम विभाग
- * राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण

नावे द्या.

4

5. शेतजमिनीतील मातीचे ढिगारे काढून केलेली शेती.

6. कृषी क्षेत्रातील कामगारांना सामोरे जावे लागणारी बेरोजगारी.

7. भौतिक, रासायनिक व तांत्रिक पद्धतीने पुर्ननिर्मित केली जाणारी साधनसंपदा.

8. ठराविक स्वरूपाची रक्कम ठराविक कालावधीनंतर जमा करता येणारे खाते.

खालील प्रत्येक विधानांना भौगोलिक संज्ञा लिहा.

3

9. प्राणी आणि वनस्पतींची संख्या घटत असते व नष्ट होत असलेली प्रजाती.

10. उष्ण पाण्याचे झरे, कारंजे आणि ज्वालामुखी यांच्या वापरातून मिळवलेली उर्जा.

11. कच्च्या मालावर प्रक्रिया करून सुयोग्य उत्पादने तयार केली जातात.

खालील प्रश्नांची उत्तरे **एका** वाक्यात लिहा.

6

12. व्यापारातील संतुलन अनुकूलन व व्यापारातील संतुलन प्रतिकूल यातील फरक एका मुद्द्यात लिहा.
13. दारिद्र्याची कोणतीही **दोन** कारणे लिहा.
14. रिझर्व बँक ऑफ इंडियाचे **एक** कार्य लिहा.
15. गोव्यातील किनारी प्रदेशाची झीज होण्याचे प्रमुख कारण कोणते ?
16. बहुउद्देशीय प्रकल्पांचे फायदे कोणते ?
17. राजूने नविन मोबाईल घेतला आहे. तो सदोष होता, त्याने तक्रार करण्याचे ठरविले तो कोणत्या ग्राहक हक्काचा उपयोग करेल ?

खालील प्रत्येक विधानांना **एक** कारण लिहा.

4

18. मुंबई, दिल्ली सारख्या शहरांना पाणी टंचाई भासते.
19. हवाई वाहतुकीचा भारताच्या उत्तरीय व पूर्व उत्तरीय भागात उत्तम प्रकारे उपयोग होतो.
20. बारीक धान्ये आपल्या आहाराचा आवश्यक भाग असावा.
21. साखर कारखाने ऊसाच्या मळ्यां जवळ वसलेले असतात.

खालील प्रश्नांची उत्तरे **दोन** मुद्द्यात लिहा.

16

22. आर्थिकदृष्ट्या वने महत्वाची का आहे ?
23. गव्हाच्या वाढीसाठी कोणत्या प्रकारच्या हवामानाची आवश्यकता असते ?
24. साधनसंपदाच्या नियोजनासाठी कोणती पावले उचलली पाहिजे ?
25. नळाद्वारे वाहतूकीचे फायदे कोणते ?

26. ध्वनी प्रदुषणाचे दुष्परिणाम कोणते ?
27. साळ्यावली जलसिंचन योजना दक्षिण गोव्यातील लोकाना कशा प्रकारे मदत करते ?
28. शेती आर्थिक दृष्ट्या महत्वाची का आहे ?

किंवा

प्राथमिक उदरनिर्वाहक शेतीमध्ये जमिनीची सुपिकता कमी का होत जाते ?

29. अभ्रकाचा वापर इलेक्ट्रॉनिक उद्योगात मोठ्या प्रमाणावर का करतात ?

किंवा

जागृत नागरिक म्हणून आपण उर्जा संवर्धन कशा प्रकारे केले पाहिजे ?

तुम्हाला पुरविलेल्या भारताच्या नकाशात खालील बाबी भरा व चिन्हे वापरून सुची तयार करा. 3

30. महाराष्ट्रातील तारापूर अणू उर्जा केंद्र.
31. केरळातील तिरुअनंतपुरम् तंत्रज्ञान पार्क.
32. आंध्रप्रदेशातील विशाखापट्टणम सागरी बंदर.